

Lusetap av sjøørret

Lakselusa skader ikke bare villaks. Sjøørreten kan være vel så utsatt. Lakseoppdrettere har plassert sine merder i sjøørretens oppvekstområder. Fra merdene strømmer det ut luselarver som når de blir mange nok skader og dreper sjøørret.

En bredt internasjonalt sammensatt forskergruppe har nylig på oppdrag fra Fiskeri- og havbruksnæringas forskingsfond for første gang oppsummert mer enn 200 relevante vitenskapelige undersøkelser. Resultatene ble 17. september lagt fram under et seminar på NINA i Trondheim. Det finnes liten tvil. Lakselus skader i perioder sjøørreten mye og det i store regioner, og omfanget av skadene på sjøørreten kan være verre enn de på villaksen. Det finnes både politiske og biologiske årsaker til dette.

Sjøørreten har ikke den høye statusen som villaksen, det er færre kommersielle interesser knyttet til den og de økonomiske ringvirkningene er mindre. Dens levesett gjør det dessuten nå verre for den å unngå mye lakselus. Helt siden sjøørreten innvandret etter siste istid har den med suksess svømt rundt i kystnære strøk på leting etter mat. Etter at lakseoppdrettere etablerte seg i de samme områdene for 30-40 år siden er situasjonen endret og i regioner med mye lakseoppdrett og lakselus er det nå langt færre sjøørret.

Lakseoppdretterne gjør mye for å ha lite lus på oppdrettslaksen. Oftest har de i samordnede aksjoner greid å holde lusa nede i den korte perioden det tar for den ville laksesmoltten å svømme fra elva, forbi oppdrettsanleggene, og ut til havet der det er lite lakselus. Utover sommeren og høsten trives lakselusa bedre på grunn av høye vanntemperaturer og det blir vanskeligere for lakseoppdretterne å holde lusemengden nede. Sjøørreten blir taperen.

Kunnskapsplattformen forskerne nå har lagt gir politikere, forvaltere og lakseoppdrettere sterke argumenter for ytterligere innsats og for innføring av effektive tiltak for å redusere luseskadene. Det finnes også andre negative påvirkninger på sjøørreten, som for eksempel forurensinger, vandringshindre i gytebekker og kraftreguleringer. Det er viktig å få rettet på dem også, men det er ingen tvil. Lakselusa er på Vestlandet og i Trøndelag verst!

Tone Løvold
seniorrådgiver

Frode Staldvik
daglig leder
Kunnskapssenter for laks og vannmiljø